

**SİGORTA ACENTELERİ YÖNETMELİĞİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN
GENELGE (2016/27)**

Bilindiği üzere, 5684 sayılı Sigortacılık Kanununa dayanılarak çıkarılan “Sigorta Acenteleri Yönetmeliği” (Yönetmelik) 22.04.2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelik ile ilgili olarak açıklanmasında fayda görülen hususlar aşağıda yer almaktadır.

1. Uygunluk belgesinin alınması ve Levhaya kayıt ile ilgili hususlar

1.1. Uygunluk belgesinin alınması ile Levha kaydına ilişkin başvurular Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından görevlendirilmiş olan Odalara yapılmaktadır. Başvurularda TOBB tarafından istenilen bilgi ve belgeler aranmaktadır.

1.2. Yapılan başvurulara ilişkin tüm bilgi ve belgeler ilgili Odaya verilecektir. Başvurularda Odanın tereddüte düşmesi durumunda (öğrenim düzeyi, mesleki deneyim vb.), mevcut bilgi ve belgelerin öncelikle ilgili Oda tarafından incelenmesi ve sonuçlandırılması, Odanın karar verememesi halinde ise incelenmek üzere TOBB’a gönderilmesi gerekmektedir. Bu kapsamdaki hususlar TOBB tarafından incelenerek sonuçlandırılacaktır. Tereddütlerin TOBB tarafından da giderilememesi halinde, ilke ve politika belirlenmesine yönelik işlem tesis edilmesi gereken genel nitelikli konularda TOBB tarafından Müsteşarlığımızdan görüş alınması da mümkündür. Bu itibarla, giderilemeyen tereddütlü durumlar dışında, yalnızca belgeleri tamamlanmış ve mevzuatta aranan şartları taşıyan başvurular TOBB tarafından Müsteşarlığımıza iletilecektir.

1.3. Odalara yapılan tüm başvurularda ilgililerin adli sicil belgesinde herhangi bir kaydın bulunması durumunda, konu hakkındaki bilgi ve belgelerin ilgili Oda tarafından TOBB’a gönderilmesi gerekmektedir. Bu kapsamdaki hususlar TOBB tarafından incelenerek sonuçlandırılacaktır.

1.4. Başvuruların değerlendirilmesi amacıyla ilgililer tarafından Müsteşarlığımıza iletilen münferit bilgi ve belgeler değerlendirmeye alınmayacaktır.

2. Kanunun 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca acentelik faaliyeti yapacak olan bankalar ile özel kanunla kurulmuş ve kendisine sigorta acenteliği yapma yetkisi tanınan kurumlar

2.1. Kanunun 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca sigorta acenteliği faaliyetinde bulunacak olan bankalar; 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan mevduat bankaları ve katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarıdır. Bu kapsamda yer alan bankalar için Levha kayıt şartı bulunmamaktadır.

2.2. Kanunun 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan özel kanunla kurulmuş ve kendisine sigorta acenteliği yapma yetkisi tanınan kurum/kuruluşlar; kuruluş kanunuyla bizzat sigorta acenteliği yapma yetkisi tanınan kurum/kuruluşlardır. Bu kurum/kuruluşlar için Levha kayıt şartı bulunmamaktadır. Bu kapsamda yer alan kurum/kuruluşlardan bazıları şunlardır; 1581 sayılı Kanun kapsamında Tarım Kredi Kooperatifleri ve Bölge Birlikleri, 6964 sayılı Kanun kapsamında Ziraat Odaları, 6475 sayılı Kanun kapsamında Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi.

3. Vakıf, dernek, kooperatif, birlik vb. kurum/kuruluşlar

3.1. Vakıf, dernek, kooperatif, birlik vb. kurum/kuruluşların sigorta acenteliği faaliyetinde bulunabilmesini teminen ayrı bir tüzel kişi sigorta acentesi (A.Ş., Ltd. vb.) kurması gerekmektedir. Kendi bünyelerinde kurmuş oldukları iktisadi işletme, mevzuatın

getirdiği hükme uygun değildir. Kurulacak olan acentede, Yönetmeliğin 5 inci maddesinde belirtilen şartlar aranacaktır.

3.2. Durumu yukarıda bahsedilen hükme uygun olmayanların Yönetmeliğin Geçici 1 inci maddesi uyarınca en geç 22.10.2014 tarihine kadar durumlarını Yönetmeliğe uygun hale getirmeleri gerekmektedir.

4. Öğrenim düzeyi ve asgari mesleki deneyim sürelerine (Ek:1) ilişkin açıklamalar

4.1. Sigorta acentelerinde geçirilen mesleki deneyime ilişkin sürelerin hesabında Sigorta Acenteleri İcra Komitesi tarafından belirlenen belgeler esas alınır.

4.2. Kanununun 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca acentelik faaliyeti yapacak olan bankalar, özel kanunla kurulmuş ve kendisine sigorta acenteliği yapma yetkisi tanınan kurumlar ile 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu uyarınca sigorta acenteliği yapma yetkisi tanınan finansal kiralama ve finansman şirketleri için mesleki deneyim süresinin hesabında teknik personel eğitimi sertifikasının alındığı/teknik personel yeterlilik sınavının kazanıldığı tarih esas alınacaktır. Bunun yanı sıra, bu deneyim sürelerinin tevsik edilmesi için mesleki deneyim süresinin geçirildiği kurum/kuruluşlardan alınacak görev tanımını (unvan, yetki ve sorumlulukları) gösteren ayrıntılı bilgi ve belgeler ile gerektiğinde TOBB tarafından istenilen bilgi ve belgeler aranacaktır.

4.3. Bunun dışında kalan sigortacılıkla ilgili kurum veya kuruluşlardaki mesleki deneyim sürelerinin tevsik edilmesi için mesleki deneyim süresinin geçirildiği kurum/kuruluşlardan alınacak görev tanımını (unvan, yetki ve sorumlulukları) gösteren ayrıntılı bilgi ve belgeler ile gerektiğinde TOBB tarafından istenilen bilgi ve belgeler aranacaktır. Sigortacılıkla ilgili kurum veya kuruluşların meslekle ilgili bölümleri; yangın, mühendislik, reasürans gibi teknik birimlerdir. İdari ve mali işlerle ilgili birimler bu kapsamda değerlendirilmez.

4.4. Bireysel emeklilik mevzuatı çerçevesinde aracılık yapma yetkisine sahip kişiler, SEGEM tarafından yapılacak teknik personel yeterlilik sınavını kazanmaları halinde teknik personel olarak kabul edilir. Gerçek kişi sigorta acentesi veya tüzel kişi sigorta acentesi müdürü olmak için gereken asgari mesleki deneyim süresinin hesabında, bireysel emeklilik aracılığında geçirilen süreler de dikkate alınır.

4.5. Sigortacılıkla ilgili bölümler; sigortacılık, bankacılık ve sigortacılık, risk yönetimi ve aktüerya bölümleridir. Bahsedilen bölümler dışında kalan ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından sigortacılık bölümüne eşdeğer/denk görülen bölümler de bu kapsamda değerlendirilir. Yurtdışındaki öğrenim düzeylerinin de Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından alınacak denklik belgesi ile belgelendirilmesi gerekmektedir.

4.6. Müfredatında sigortacılıkla ilgili konulara yer verilen lise dengi mesleki ve teknik eğitim okulları, sigortacılık branş bölümleri olan okullardır.

4.7. Kamu istihdam programları kapsamında teknik personele ilişkin mesleki deneyim süresinin değerlendirilebilmesi için ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından yürütülen meslek edindirme faaliyetleri kapsamındaki teknik personel kurs ve stajının başarıyla tamamlanması gerekmektedir. Kamu istihdam programının başarıyla tamamlandığına ilişkin bilgi ve belgeler, başvuru esnasında ilgili Oda tarafından incelenecektir.

4.8. Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce, gerçek kişi sigorta acentesi ve/veya tüzel kişi sigorta acentesinde müdür olarak Levha kaydı bulunup da hakkında meslekten çıkarma kararı verilmesi dışındaki sebeplerle Levha kaydı silinen ve Levhaya yeniden yazılma talebinde bulunanlarda, öğrenim düzeyi ve asgari mesleki deneyim sürelerine ilişkin şartlar aranmaz. Teknik personel için de aynı kurallar uygulanır.

4.9. 22.04.2014 tarihinden önce uygunluk belgesine sahip olmakla birlikte Levha kaydını yaptırmamış kişiler, Yönetmeliğin Geçici 1 inci maddesinde müdürlere ilişkin olarak belirtilen 30 Nisan 2015 tarihine kadar Levha kayıt ücretini ödeyerek Levha kaydı yaptırabilir.

4.10. 14.04.2008 tarihinden önce tüzel kişi sigorta acentesinde ortak olduğunu ya da gerçek kişi sigorta acentesi olduğunu ilgili sicil kayıtları ile ispatlayanlar, gerçek kişi sigorta

acentesi ve tüzel kişi sigorta acentesi müdüründe aranan öğrenim düzeyi ve mesleki deneyim şartlarından muaf tutulacaktır.

5. Tüzel kişi acenteyi temsil ve ilzama yetkili olanlar hakkında açıklama

5.1. Anonim şirketlerde ve limited şirketlerde temsil yetkisini haiz en az bir kişinin veya müdür olarak atanan üçüncü kişinin sigorta acentesi müdüründe aranan şartları taşıması gerekir. Sigortacılığa ilişkin yapılan işlemlerde, müdürde aranan şartları taşıyan en az bir temsil yetkisini haiz yöneticinin imzası gerekir.

6. Şube ve asgari ödenmiş sermaye/malvarlığı

6.1. Acentelerin teşkilatlanması, merkez ile merkeze bağlı şubeler şeklinde olabilir.

6.2. Mevcut durumda Levhaya kayıtlı bir gerçek veya tüzel kişi acentenin başka bir acentenin şubesi olması mümkün değildir. Ancak, acente olarak faaliyetini sona erdiren kişi Levha kaydını sildirdikten sonra başka bir acentenin şubesinde duruma göre teknik personel veya müdür olarak görev alabilir.

6.3. Şubenin aracılık faaliyeti, merkezin yetkisi ile sınırlı olacaktır.

6.4. Gerçek ve tüzel kişi acentelerin şube açmak istemeleri halinde merkez için 300.000.-TL ve her bir şube için ilave 25.000.-TL malvarlığı/sermayeye sahip olmaları gerekmektedir.

6.5. Odalara sunulan gerçek kişi acentelerin malvarlığı beyanı bildirimleri ile tüzel kişi acentelerin sermaye durumlarına ilişkin beyanların mali müşavir tarafından onaylanması gerekmektedir.

6.6. Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında şube şeklinde teşkilatlanmış veya mesafeli satış yapan acenteler yıl sonları itibariyle satışına aracılık ettikleri prim tutarının en az %4'ü kadar malvarlığı/özkaynağa sahip olduklarını tevsik eden mali müşavir onaylı mali tablolarını, bir sonraki yılın Nisan ayı sonuna kadar TOBB'a iletmek zorundadır. Malvarlığı/özkaynak tutarının 300.000.-TL'den az olması veya yukarıda bahse konu oranın altına düşülmesi durumlarında ilgili acenteye Haziran ayı sonuna kadar süre verilecek olup, bu acenteler TOBB tarafından Müsteşarlığa bildirilecektir. Haziran ayı sonuna kadar malvarlığı/sermaye koşullarını sağlayamayan acentelerin şubelik faaliyetlerine veya mesafeli satış faaliyetlerine son verilecektir.

6.7. Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında bahsi geçen asgari ödenmiş sermaye/malvarlığının en az %50'si için aranan nakde kolay dönüşebilir yatırım araçları kapsamına her türlü menkul ve menkul kıymet, geriye kalan %50'lik kısmına ise gayrimenkul de dahil olmak üzere her türlü malvarlığı girmektedir.

6.8. Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin birinci fıkrası ile getirilen malvarlığı/asgari kuruluş sermayesi 30.12.2014 tarihi itibariyle mevcut kurulu acenteler hakkında uygulanmaz.

7. İş paylaşımı

7.1. Sigorta acentelerinin doğrudan sigorta şirketi tarafından yetkilendirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, her ne ad altında olursa olsun (ikili sözleşme, üçlü sözleşme, alt acentelik, tali acentelik, bağlı acentelik, acenteler arası işbirliği v.b.) doğrudan sigorta şirketi tarafından yetkinin verilmediği yapılanmalar çerçevesinde iş paylaşımında bulunulması mümkün değildir.

7.2. Acenteler arası iş paylaşımı yetkili olunan sigorta şirketi adına aracılık faaliyetinde bulunulması, iyiniyet ve dürüstlük kuralları çerçevesinde mümkündür. İşbirliği yapılan acente sayısının beşi aşması veya işbirliği yapılan acentelerin aynı il sınırları içerisinde bulunmaması durumları iyiniyet ve dürüstlük kurallarına aykırılık olarak kabul edilir.

7.3. Yapılan işbirliğinde, sigortalının mağdur olmaması için sigorta poliçesinin başka bir sigorta acentesinden düzenlendiğine dair sigorta ettirene bilgi verilmesi ve sigorta

sözleşmesi akdeden tarafından tanzim edilen prim tahsilat makbuzunun sigorta ettirene teslim edilmesi gereklidir.

7.4. Bu çerçevede, sigorta şirketlerinin de sistemlerini yalnızca kendi acenteleri tarafından poliçe düzenlenebilecek biçimde ve kendi acentesi olmayanları önleyecek biçimde ayarlamaları, şifre verilmesi vb. yöntemlerle sigorta şirketinden acentelik yetkisi alınmadan acentelik yapılmasını önlemeleri gerekmektedir.

8. Acentelik sözleşmeleri

8.1. Yönetmeliğin 15 inci maddesinde sigorta şirketleriyle acenteler arasında sözleşmeyle düzenlenmesi gereken asgari başlıklar belirlenmiştir. Bahsedilen başlıkların içeriği sözleşme serbestisi çerçevesinde taraflarca belirlenecektir.

8.2. Acentelik sözleşmelerinin olabildiğince net, açık ve somut hükümler içerecek biçimde düzenlenmesi, sözleşme hükümleri ile tarafların menfaatlerini etkileyen değişikliklerde taraflara yeterli bilgi verilmesi, değişikliklere uyum konusunda ilgili Yönetmelik hükmü çerçevesinde yeterli süre ve imkân sağlanması, sektöre olan güveni zedeleyecek nitelikte keyfi uygulamalardan kaçınılması gerekmektedir.

8.3. Acentelik sözleşmelerinde Yönetmeliğin 15 inci maddesinde sayılan hususların uygulanmasına ilişkin açıklayıcı hükümlerin yanı sıra, tarafların ilgili mevzuatta yer alan hak ve yükümlülüklerine de yer verilmesi (Örneğin; 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun “Ücrete hak kazandıran işlemler” başlıklı 113 üncü maddesi, “Denkleştirme istemi” başlıklı 122 nci maddesi ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanununun 23 üncü maddesinin portföy hakkına ilişkin on beş ve on altıncı fıkraları) tavsiye edilmektedir. Yönetmeliğin zorunlu hükmü olmamakla birlikte, gelecekte ortaya çıkması muhtemel ihtilaflara engel olunması amacıyla, yukarıda bahsedilen hususların çerçevesinin belirlenmesinde, uluslararası uygulamaların da göz önünde bulundurulması yararlı görülmektedir.

9. Poliçelerin düzenlenmesine ilişkin bilgiler

9.1. Acentelerin, teknik personeli vasıtasıyla, acentelik yaptıkları fiziki mekânın dışında da (taşınabilir bilgisayarlarla yapılan işlemler de dâhildir) aracılık faaliyetinde bulunmaları mümkündür.

9.2. Acentelik faaliyetinin yürütüleceği gerek fiziki mekân ve gerekse bu mekân dışındaki aracılık faaliyetlerinde işlemlerin mutlaka teknik personel tarafından yapılması; ayrıca, sigorta ürünlerinin satışı ve satışıyla bağlantılı işlemler kapsamında sigorta şirketleriyle kuracakları internet servisi uygulamalarında, sigorta havuzları ya da bilgi ve gözetim merkezleri gibi diğer özellikli kurum ve kuruluşlar nezdinde yürütecekleri işlemlerin Levha bilgilerinde kayıtlı statik IP (statik internet protokolü adresi) numarası/ları üzerinden gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

9.3. Sigorta şirketlerince tahsis edilen kullanıcı adı ve şifrelerle yapılacak işlemlerin ilgili acentelerin Levhada kayıtlı bulunan statik IP numaralarıyla eşleştirilmek suretiyle bu numaralar üzerinden gerçekleştirilmesi; ayrıca Yönetmeliğin 17 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca sigorta poliçelerine aracılık eden acentenin unvanı, Levha kayıt numarası veya Yönetmeliğin 13 üncü maddesindeki kurum ve kuruluşlar için kayıt numarasının poliçelerde yer alması gerekmektedir.

9.4. Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezi sigorta şirketlerinin statik IP uygulamasını hayata geçirip geçirmediğinin kontrolü konusunda yetkilidir.

9.5. Sigorta acenteleri tarafından sigorta poliçelerinin düzenlenmesi ve diğer aracılık faaliyetleri için kullanılan tüm bilişim programları asgari fiziki şartlar kapsamında tetkike tabidir.

9.6. Acente, sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayanlar tarafından yazılı veya elektronik iletişim araçlarıyla kendisine sigortaya ilişkin bir şikayet yöneltildiği takdirde konu hakkında başvuru sahibine sigortacıya nasıl başvurabileceğine ilişkin bilgi verir.

9.7. Acentenin sigorta şirketinde veya sigorta şirketinin acentede sahip olunan hissesi %10'u aşması halinde, acentenin sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayanlara bu durumu açıklaması gerekmektedir. Bilgilendirmenin yapıldığını ispat yükümlülüğü acenteye aittir.

10. Başka faaliyet yasağı

10.1. Kanununun 23 üncü maddesinin onuncu fıkrasında geçen başka faaliyet yasağı, yalnızca acentelik faaliyeti yürütülen ticari işletme ile sınırlıdır. Bu kapsamda, acentelik faaliyeti yürütülecek ticari işletmede; sigortacılık iş ve işlemleri ile sigortacılıkla bağlantılı diğer aracılık faaliyetleri dışındaki bir işle iştirigal edilmesi mümkün değildir.

10.2. Sigortacılıkla bağlantılı diğer aracılık faaliyetleri; sigorta sözleşmesinin uzantısı olabilecek ve sigorta sözleşmelerinin hazırlanması, uygulanması ve sona ermesi aşamalarını tamamlayıcı nitelikteki diğer aracılık işlemleridir. Trafik takip işlemleri, fatura ödemelerine aracılık edilmesi vb. işler sigortacılıkla bağlantılı diğer aracılık faaliyetleri kapsamında değerlendirilmez.

11. Sigorta acenteleri tarafından mesafeli akdedilen sigorta sözleşmeleri

11.1. Sigorta acenteleri tarafından mesafeli olarak aracılık edilen sigorta sözleşmelerine, "Sigortacılık Kapsamında Değerlendirilecek Faaliyetlere, Tüketici Lehine Yapılan Sigorta Sözleşmeleri İle Mesafeli Akdedilen Sigorta Sözleşmelerine İlişkin Yönetmelik" hükümleri ile anılan Yönetmeliğe ilişkin Genelge ve Sektör Duyuruları hükümleri uygulanır.

11.2. Mesafeli sigorta sözleşmeleri acenteler bünyesinde kurulan çağrı merkezleri vasıtasıyla akdedilebileceği gibi acente tarafından dışarıdan çağrı hizmeti alımı yoluyla da akdedilebilir.

11.3. Acente tarafından dışarıdan çağrı hizmeti alındığı takdirde yapılan işlemlerden acente sorumludur.

12. Kayıt tutma usulleri

12.1. Mevcut Sigortacılık mevzuatında rejistro defteri (üretim takip defteri) ve tahsilat defterlerinin tutulması için bir zorunluluk bulunmamaktadır.

12.2. Sigorta acentelerinin birden fazla sigorta şirketi ile çalışabildikleri ve birden fazla branşta faaliyet gösterdikleri dikkate alınarak; yapılan işlemlerin (poliçe tanzimi ve prim üretimi, poliçe veya prim iptali, tahsilat, sigorta şirketine veya sigorta ettirene ödeme v.s.) tamamının, işlemi gerçekleştiren ve ilk işlem ile düzeltme/değiştirme/silme işlemleri tarih ve zamanı itibarıyla ilgili sigorta şirketlerinin ya da acentelerin kendilerinin bilgi işlem sistemleri üzerinden takip edilebiliyor olması gerekir.

13. Faaliyetin geçici olarak durdurulması ile uygunluk belgesinin iptali

13.1. Yönetmeliğin 24 üncü maddesinde Müsteşarlıkça yapılan izleme, inceleme veya denetim sonucunda, Kanununun 32 nci maddesi hükümlerine uygun hareket etmediği tespit edilenlerin faaliyetinin geçici olarak durdurulması veya faaliyetin geçici olarak durdurulması sonrasında faaliyete başlangıcı takip eden bir yıl içinde aynı fiili tekrar etmeleri halinde uygunluk belgesinin Müsteşarlıkça iptali düzenlenmiştir.

13.2. Bu maddenin birinci fıkrasındaki süreç, teknik personel için de geçerli olduğundan, sigorta acentesi ile teknik personel arasında düzenlenen iş sözleşmelerinde mevzuata aykırı fiiller, sözleşmenin taraflarının hak ve menfaatlerini tehlikeye atabilecek davranışlar ile mevzuata aykırılığın sonuçlarına da yer verilmesi yararlı olacaktır.

14. Yürürlükten kaldırılan düzenlemeler

14.1. 2014/8, 2014/14, 2015/5, 2015/43, 2015/51 ve 2016/15 sayılı Genelgeler ile 2014/30, 2015/4, 2015/10, 2015/16 ve 2015/31 sayılı Sektör Duyuruları yürürlükten kaldırılmıştır.

